

Review: I Hjertet af Danmark

Signe Kjær Jørgensen

► **To cite this version:**

| Signe Kjær Jørgensen. Review: I Hjertet af Danmark. 2008. hprints-00361476

HAL Id: hprints-00361476

<https://hal-hprints.archives-ouvertes.fr/hprints-00361476>

Submitted on 16 Feb 2009

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

Anmeldelse af Margit Warburg, Hans Raun Iversen & Peter Gundelach: *I hjertet af Danmark*. Hans Reitzels Forlag. 2008. 294 s.

'I hjertet af Danmark' fungerer som en af de senere udgivelser fra Københavns Universitets satsningsområde 'Religion i det 21. århundrede' (2004-2007), som en afslutning på den række af antologier, artikler mm., som har sigtet på at forklare danskernes tilhørsforhold og identitetsforståelse i spændingsfeltet mellem en tiltagende globalisering på den ene side og den såkaldte desækularisering, der har været fremherskende siden 1990'erne, på den anden side. Værket kvalificerer den typiske religionssociologiske opdeling af identitet i henholdsvis viden 'knowing' og i praksis 'doing'. Warburg, Iversen & Gundelach tilføjer en kategori som de, med udgangspunkt i sociolingvisten Joshua A. Fishmans forskning i etnicitet, benævner varen 'being', og som forbinder og delvist trækker på tværs af opdelingen i viden og praksis. Med udgangspunkt i denne tre-delning af identitetsbegrebet, indkredser Warburg, Iversen & Gundelach først 7 centrale samfundsinstitutioner, og beskriver dernæst, hvordan de virker konstituerende for danskernes selvforståelse. Dette er en – i hvert fald set fra en politologs synsvinkel – vigtig anerkendelse af institutionernes betydning for dansk mentalitetsudvikling. Warburg, Iversen & Gundelach indkredser yderligere 7 såkaldte mentale mønstre, som er begrebsrammer, der tilsammen beskriver danskernes selvforståelse. Udarbejdelsen af begrebsrammerne er baseret på strukturerede interviews med 36 danskere med forskellig alder, tilhørsforhold og social baggrund, og den har således et solidt empirisk fundament.

I en forskningsmæssig sammenhæng er værkets bidrag væsentligt, i det det nuancerer Peter Gundelach's danske afrapportering fra den internationale værdiundersøgelse, og som er formidlet i bl.a. Danskernes værdier (2002) og Danskernes særpræg (2004), og desuden Margit Warburg & Brian Jacobsen's Tørre tal om troen (2007).

Set i forhold til den offentlige debat bidrager værket også på væsentlig vis. Begrebet (dansk) identitet har op gennem 90'erne været genstand for en ufortrøden kamp mellem det der i folkemunde betegnes som 'højrefløjen' på den ene side og 'de kulturradikale' på den anden, og denne kamp har, efter min vurdering, alt for ofte endt uafgjort og uden progression. Warburg, Iversen & Gundelach kvalificerer betingelserne for denne kamp ved at fokusere på mentalitet som per definition referer til noget kollektivt, og på den måde afgrænser sig fra det til tider atomistiske, liberalt-multikulturelle identitetsbegreb, men uden at foretage en sammenkædning mellem en etnocentrisk udlægning af Grundtvigs begreb om det danske folk, folkekirken og en selektiv række af andre formelle og uformelle kulturinstitutioner, som meningsdannere på den politiske højrefløj ynder at gøre det.

Bogen er indsigtfuld læsning i den opbrudstid med globalisering, europæisering og multikulturalisering, som vi lever i. Hans Raun Iversens forkærlighed for den danske sangskat, og en til tider smule tung teologisk terminologi giver bogen mange aspekter. For en forståelse af dansk mentalitet synes særligt førstnævnte at have relevans. Uddrag fra sange, litteratur og illustrationer af velkendte danske malerier gør desuden bogen velegnet som introduktion til dansk selvforståelse for borgere med et knap så godt kendskab til dansk kultur. Denne gode anmeldelse til trods, kunne en ekstra gennemlæsning af manuskriptet have været nyttig – enkelte sjuskefejl skæmmer værket.

Signe Kjær Jørgensen

Ph.d.-studerende, cand.scient.pol.

Institut for medier, erkendelse og formidling, retorik.

Københavns Universitet